

ACTIVITEITENVERSLAG VAN DE SYNODALE RAAD

1. OPVOLGING EN PLANNING SYNODEVERGADERINGEN

1.1 Synodevergadering 2021.111320 –

Werkgroep Eigentijds Kerkzijn wordt Nationaal Adviesorgaan voor districtsbesturen.

Op de novemberzitting 2021 leidde de discussie over Eigentijds Kerkzijn tot de conclusie dat districtsbesturen ondersteuning behoeven in het begeleiden van kerkgemeenten die nieuwe wegen zoeken, concreter willen samenwerken of zelfs samengaan met andere kerkgemeenten en/of willen transformeren naar andere vormen van kerkzijn. De Werkgroep Eigentijds Kerkzijn opperde dit zelf en de in 2013 in het leven geroepen Werkgroep zou daarmee een derde fase ingaan.

Hoewel ter Synode een nieuw mandaat voor de Werkgroep unaniem werd aanvaard, werd het hoe en wat ervan niet nauwkeurig vastgelegd. De Synodale Raad meent dat dit wel moet gebeuren en stelt daarom voor dat elke districtsvergadering voor het eind van 2022 tenminste één en ten hoogste twee personen zou verkiezen die de VPKB goed kennen en competent geacht worden om op een objectieve manier de zes districtsbesturen te adviseren bij het begeleiden van gemeentes in veranderingsprocessen.

Begin 2023 wordt het Adviesorgaan bijeengeroepen voor een vormingsbijeenkomst in het Huis van het Protestantisme en vervolgens wordt elk districtsbestuur geacht beroep te doen op het aldus ontstane Adviesorgaan dat uit tenminste zes personen bestaat, waarbij de concrete begeleiding zal gebeuren door anderen dan degene(n) die het betreffende district zelf afvaardigde naar het Adviesorgaan.

VOORSTEL VAN BESLUIT

De Synodevergadering 2022 besluit dat elke districtsvergadering voor het eind van 2022 tenminste één en ten hoogste twee personen zou verkiezen die de VPKB goed kennen en competent geacht worden om op een objectieve manier de zes districtsbesturen te adviseren bij het begeleiden van gemeentes in veranderingsprocessen, waarbij de concrete begeleiding zal gebeuren door anderen dan degene(n) die het betreffende district zelf afvaardigde naar het adviesorgaan.

1.2 Synodevergadering 2022.0319 - Synode Klimaat-ecologie

Het was veler wens en ook die van de Synodale Raad om aan de uiterst belangrijke klimaatproblematiek een aparte thematische Synodezitting te wijden en dit zo spoedig als mogelijk. Ter bevordering van de kerkelijke discussie vervaardigde de Werkgroep Kerk in de Samenleving (KidS) in het najaar 2021 een brochure ter bespreking op lokaal en regionaal niveau, een brochure die ook van externe partijen veel positieve feedback kreeg. Ondanks de onzekere evolutie van het Covid-19-virus en de daardoor opgeworpen drempels voor de praktische en technische voorbereidingen, hielden we nog voor de lente een drukbezochte Synode-dag, uiteraard niet als eindpunt maar als aanzet, op weg naar meer binnenkerkelijke bewustwording, het concreet met maatregelen en gedragsverandering opnemen van verantwoordelijkheid en openlijk getuigen van onze kerk als het gaat om de toekomst van de ons door God geschonken leefruimte, de aarde en die daarop wonen.

De VPKB moet zich verder verdiepen in een grondige theologische doordenking van vraagstukken rond ecologie en klimaat. Daarom verzocht de Synodale Raad de Werkgroep Theologie om een ontwerp van Verklaring over het klimaatvraagstuk uit te werken die aan de Synodezitting kan worden voorgelegd.

Verder zal de Synodale Raad ernaar streven om op nationaal niveau aan te sluiten bij interkerkelijke, interconfessionele en interreligieuze discussies en de samenwerking met Eckerk en *Entraide et Fraternité* intensiveren.

Tevens legt de Synodale Raad aan de Synodevergadering het besluit voor dat binnen elk district iemand wordt benoemd die ervoor zorgt dat regelmatig aandacht wordt geschonken aan klimaatvraagstukken, alsook het besluit om per taalrol één of desgewenst twee “ecopredikant(en)” te benoemen. De taak van die perso(o)n(en) bestaat erin binnen de VPKB de reflectie en actie te bevorderen wat betreft de klimaatproblematiek en aanverwante zaken. Het gaat hierbij niet om een nieuw te bezoldigen functie, maar om predikanten die hiervoor tot 30% van de tijd worden vrijgesteld.

VOORSTEL VAN BESLUIT

De Synodevergadering 2022 besluit dat binnen elk district iemand wordt benoemd die ervoor zorgt dat regelmatig aandacht wordt geschonken aan klimaatvraagstukken.

VOORSTEL VAN BESLUIT

De Synodevergadering 2022 besluit per taalrol één of desgewenst twee ‘pasteur(s) pour la planète/ecopredikant(en)’ te benoemen.

1.3 Synodevergadering Voorjaar 2023 – Voorstel Thematische Synodevergadering

Verderop in dit document (zie punt 3.1.2) doet de Synodale Raad een voorstel voor een thematische Synodevergadering in de maand mei van 2023.

1.4 Synodevergadering Najaar 2023 – Eéndaagse Zitting

Met een post-Covid-19-inhaalbeweging konden we twee jaar achtereen een tweedaagse synodevergadering organiseren, in 2021 op twee opeenvolgende zaterdagen en in 2022 tijdens een weekend.

Het is de bedoeling om in 2023 weer terug te vallen op het gangbare ritme waarbij we in de even jaren een tweedaagse en in de oneven jaren een eendaagse zitting houden.

2. SYNODALE RAAD

2.1 Synodale Raad – Samenstelling

Functie	Naam	Mandaat
Voorzitter	Ds. Steven H. Fuite	1 ^{ste} mandaat 01.01.2013 ⇨ 31.12.2016 2 ^{de} mandaat 01.01.2017 ⇨ 31.12.2020 3 ^{de} mandaat 01.01.2021 ⇨ 31.12.2025
Vicevoorzitter NL	Ds. Jelle Brouwer	1 ^{ste} mandaat 01.01.2017 ⇨ 31.12.2020 2 ^{de} mandaat 01.01.2021 ⇨ 31.12.2024
Vicevoorzitter FR	Dr. Bernard Espion	1 ^{ste} mandaat 01.01.2015 ⇨ 31.12.2018 2 ^{ème} mandaat 01.01.2019 ⇨ 31.12.2022
Penningmeester	M. Ferdinand Dehousse	1 ^{ste} mandaat 01.01.2015 ⇨ 31.12.2018 2 ^{de} mandaat 01.01.2019 ⇨ 31.12.2022
HOCC	M. Jean-Marie Urbain	1 ^{ste} mandaat 01.01.2021 ⇨ 31.12.2024
HONL	M. Jean-Louis Stilmant Vervangster = Mme Brigitte Alessandroni	1 ^{ste} mandaat 01.01.2017 ⇨ 31.12.2020 2 ^{de} mandaat 01.01.2021 ⇨ 31.12.2024
Liège	Past. Léonard Rwanyindo Vervanger = M. Erik Van Mellaert	1 ^{ste} mandaat 01.01.2019 ⇨ 31.12.2022
Brabant FR	Past. Isabelle Detavernier Vervangster = Brigitte Raymond	1 ^{ste} mandaat 01.01.2021 ⇨ 31.12.2024
O-W-Vlaanderen	Ds. Marc Loos Vervanger = Dr. Rudy Liagre	1 ^{ste} mandaat 01.01.2015 ⇨ 31.12.2018 2 ^{de} mandaat 01.01.2019 ⇨ 31.12.2022
ABL	Mw. Thamar Blokland Vervanger = ds. Edwin Delen	2 ^{de} mandaat 01.01.2021 ⇨ 31.12.2024

2.2 Synodale Raad - Vergaderingen

Al vergadert de Synodale Raad maandelijks een hele dag, de reguliere zittingen volstaan niet meer om de kerk te leiden. Dat heeft te maken met de verzwakking van onze VPKB die tot in alle geledingen voelbaar is. Daarover later meer. In de verslagperiode bleek het de Synodale Raad opvallend vaak nodig om een buitengewone zitting te houden om zo aan de echte beleidsvragen toe te komen.

Tijdens haar vergaderingen werden meermaals gasten ontvangen voor een uitwisseling, zo bijvoorbeeld met de Verantwoordelijke Communicatie, de Verantwoordelijken Ambten, de Coördinator Bezinning & Dialoog, de Coördinatoren Ambten, de Luchthavenaalmoezenier.

Ook wordt een brede overlegvergadering voorzien met alle Coördinatoren samen.

Jaarlijks bezoekt de Synodale Raad elk districtsbestuur ter plekke.

Twee- of indien nodig geacht driemaal per jaar is er een plenaire vergadering met de voorzitters van alle districtsbesturen, elk van hen vergezeld van een bijkomend bestuurslid.

2.3 Synodale Raad – Bureau voorzitter

Zoals overal heeft het team van de Verenigde Protestantse Kerk in België zich moeten aanpassen tijdens de coronaperiode. Het team moest afwisselend volledig telewerken en terugkeren naar kantoor. Het leven is eindelijk hervat in de Brogniezstraat. Vergaderingen, opleidingen en bijeenkomsten kunnen weer doorgaan zonder enige beperking.

Na het vertrek van verschillende medewerkers is het team gereorganiseerd. Het team is als volgt samengesteld: een administrateur-generaal, drie secretarissen (de secretaresse van de voorzitter, een vertaler en een receptioniste), twee financiële medewerkers (de sollicitatiegesprekken om een derde persoon aan te werven zijn lopende), een verantwoordelijke voor de communicatie (voor deze afdeling zouden we ook een stageplaats openstellen) en de conciërge voor het onderhoud van ons gebouw. Het team is vrij jong. Jong maar ervaren...

Een volledig team om u zo goed mogelijk van dienst te zijn...

2.4 Synodale Raad – Beleid

2.4.1 Synodale Raad – Beleid – Algemene Kerkvergadering (AKV) - PROFEST 26 mei 2022 & PROFEST 2024

Op Hemelvaartsdag 2022 kwamen 500 tot 600 personen samen in ‘het Arsenaal’ te Namen en beleefden een bemoedigende dag. Het centrale thema ‘Wie zal Ik zenden?’ was mede gekozen omdat de AKV ditmaal voor een groot deel in het teken stond van de missionaire partnerrelatie tussen *l'Église Presbytérienne au Rwanda* (EPR) en de VPKB, een partnerrelatie die in 2021 haar honderdste verjaardag bereikte, toen echter door de Covid-19-situatie niet gevierd kon worden. Ter gelegenheid van het jubileum werd er tijdens de AKV een brochure gepresenteerd over de EPR als organisatie en over wat de relatie tussen de EPR en de VPKB betekend heeft en nog steeds betekent.

De volgende AKV zal plaatsvinden in 2024 en worden georganiseerd door het district Luik.

2.4.2 Synodale Raad – Beleid - De levensvatbaarheid van onze VPKB-gemeenten

De situatie van VPKB-gemeenten en organen wordt er in het algemeen niet beter op.

Al sinds zo'n vijf jaar besteedt de Synodale Raad in toenemende mate een aanzienlijk deel van de reguliere vergaderingen noodgedwongen aan concrete vragen en aan conflictueuze situaties - op z'n minst voor een deel terug te voeren op verdriet en pijn om het krimpen - en aan het organiseren van verzoeningspogingen. Uit ons regulier overleg met de districtsbesturen blijkt dat zich daar eenzelfde tendens laat ontwaren.

Een groot aantal van onze plaatselijke gemeenten hebben het moeilijk: vaak vinden op leeftijd gekomen plaatselijke vrijwilligers niemand die de fakkel overneemt, een groeiend aantal lokale kerken slaagt er niet meer in om hun deel van de districtsbijdrage aan het nationale budget te voldoen (volgens Kerkorde-artikel 7.2.L een voorwaarde om als VPKB-lidkerk aanvaard te worden), een VPKB-gemeente investeert gemiddeld de helft van het jaarlijks budget in het onderhoud van gebouwen, frequenter dan gewenst moet de vraag naar levensvatbaarheid worden gesteld en meer dan ons lief is worden er opties voorgelegd die dwars tegen meerdere recente synodebesluiten ingaan, maar als allerlaatste reddingspoging worden gepresenteerd.

Misschien is het tijd om openlijk de vraag te stellen wat er dan precies gered zou moeten worden.

Zitten wij niet vastgeroest in de idee dat elke kerkplek voor eeuwig moet blijven bestaan en werkelijk alle middelen geheiligd zijn om een ons ooit toegekende betaalde predikantsplaats veilig te stellen? Ook als dit gebeurt vanuit de oprechte overtuiging dat we de opdracht hebben dat te doen omdat er anders een kerkplek en een bezoldigde kans tot voltijds getuigenis verloren gaat, is dit mogelijk een zware denkfout en niet wat de Heer der Kerk van ons vraagt.

Er zijn vandaag de dag een aantal kleinere VPKB-kerken die aan het einde van hun klassieke bestaansvorm zijn gekomen, maar waar zoveel moeite heerst om dat eerlijk te erkennen. Dat is begrijpelijk maar daarmee nog niet goed. Al te vaak worden kansen om in een andere vorm verder te gaan niet aangegrepen, is er diepe weerstand tegen de idee tot verregaande samenwerking met een naburige kerkgemeente, verwordt kerkzijn tot een voortdurend rouwproces van niet zelden verbitterde mensen die elk jaar meer aspecten van het kerkelijk leven zien afsterven, maar compleet blind blijven voor de zegen om in een andere vorm door te mogen gaan. Kortom, door allerlei gehechtheden bevangen en niet zelden diep vermoeid gaat men ter plekke in het oude patroon voort tot het voor elke reformatie en transformatie te laat is en uiteindelijk blijft er niets over.

Dat getuigt niet van protestantse verantwoordelijkheidszin. Als deze en komende jaren lokale kerken zich drastisch moeten omvormen, laten we dat dan recht in de ogen zien en vol geloofsmoed beleidsmatig aanpakken door proactief beleid te voeren en indien het nodig blijkt hier en daar kerkgemeenten te sluiten, dat op een waardige manier te doen, voordat ze imploderen.

Om dat niet louter bij een vrijblijvend voornemen te laten legt de Synodale Raad aan de Synodevergadering een besluitvoorstel neer, inhoudend dat alle plaatselijke kerkgemeenten hun jaarverslag voorzien van concrete parameters (activiteiten, financieel verslag, kerkbezoek, samenstelling kerkenraad en bestuursraad). Dit bezorgen zij aan hun districtsbestuur, met kopie aan de synodale raad, opdat deze inzicht hebben in de feiten en beschikken over een waarheidsgetrouw beeld van de actuele situatie van de lokale kerken.

VOORSTEL VAN BESLUIT

De Synodevergadering 2022 besluit dat alle plaatselijke kerkgemeenten hun jaarverslag voorzien van concrete parameters (activiteiten, financieel verslag, kerkbezoek, samenstelling kerkenraad en bestuursraad) en dit bezorgen aan hun districtsbestuur, met kopie aan de synodale raad.

2.4.3 Synodale Raad - Beleid – Gedenkdag 1 juli 1523 – 1 juli 2023

In de beginjaren van de 16de eeuw beleefden Hendrik Vos en Johan Van den Essen het christelijk geloof anders dan voorgeschreven door de kerkelijke leer en autoriteiten van de officiële (rooms-katholieke) kerk van toen. Voor dergelijk deviant gedrag was destijds echter totaal geen ruimte. Daar men beweerde dat de ziel van een ketter alleen gered kon worden door louterend vuur, werden beide Antwerpse Augustijner monniken op 1 juli 1523 op de brandstapel gezet en levend verbrand. De executie van deze eerste martelaren van de 16de-eeuwse Reformatie vond plaats midden op de Brusselse Grote Markt.

We naderen 2023. De toenmalige marteldood van Hendrik Vos en Johan Van den Essen, de eerste protestantse martelaren, verdient al onze aandacht. We zijn de FPTR/FUTP dankbaar dat zij i.s.m. de VPKB een colloquium zullen organiseren en de Brusselse Museumkerk dat zij haar kerkgebouw m.i.v. medio 2023 met een gedenkplaat hoopt te sieren. Verder werd de districten Antwerpen-Brabant-Limburg en Franstalig Brabant verzocht om een ludieke activiteit in het centrum van Brussel te organiseren. Tenslotte zal de officiële correspondentie van de VPKB het hele jaar 2023 worden verrijkt met een verwijzing naar de gebeurtenissen op 1 juli 1523.

2.4.4 Synodale Raad - Beleid – Protestants Sociaal Centrum Nessonvaux

Het centrum, gelegen aan de oever van het doorgaans zo lieflijk riviertje de Vesder, werd zeer ernstig getroffen door de zware overstromingen van half juli 2021. Kort na de ramp bezocht de voorzitter van de Synodale Raad samen met de secretaris-generaal van het GAW de plek.

Spoedig en om diverse redenen werd helder dat, als het “Centre de Rencontre et d’Hébergement” haar activiteiten zou willen voortzetten, dit elders zou moeten gebeuren. Er werd een nieuwe locatie gevonden te Jalhay-Warfaaz, een uiterst modern ecologisch doordacht gebouwencomplex, dat in het voorjaar van 2022 werd aangekocht. Binnenkort zullen de gebouwen te Nessonvaux verkocht worden.

Op zaterdag 21 mei 2022 werd er een dankdienst gehouden te Nessonvaux, overgaand in een liturgisch moment te Warfaaz.

2.4.5 Synodale Raad - Beleid – Protestantse Faculteiten FPTR & FUTP

In het najaar 2021 besloot de Algemene Vergadering van de vzw die alles m.b.t. de FUTP en FPTR beheerde, om de zaken op te splitsen en onder te brengen in drie vzw’s: (1) een voor het beheer van de gebouwen van de FPTR/FUTP, van het administratief personeel en voor het leveren van ondersteunende diensten aan de FPTR/FUTP; (2) een vzw voor de FUTP als FR-Faculteit; (3) een vzw voor de FPTR als NL-Faculteit. Een dergelijke opsplitsing mag dan om meerdere redenen vanuit het perspectief van de onderwijsinstelling(en) noodzakelijk worden geacht, het vergemakkelijkt de VPKB geenszins het leven, daar er geen centrale gesprekspartner meer is.

Tegelijk is er in de verslagperiode veel en goed overleg geweest tussen de Faculteit(en) en de kerk. We zijn blij met de overduidelijke wil van de FPTR en FUTP om de banden met de kerk te versterken en met het verlangen naar meer synergie en onderlinge ondersteuning.

Zo is de FUTP ingegaan op inhoudelijke opmerkingen die de Synodale Raad de afgelopen jaren maakte m.b.t. de lesinhoud van de masteropleiding Theologie.

De FPTR begon in januari 2022 en voorbereid door de hoogleraar Praktische Theologie, prof. dr. Leendert-Jan Parlevliet, en een denktank met predikanten en actieve leden van de Protestantse Kerk Brussel (Nieuwe Graanmarkt), met het project 'Brussels City Chaplaincy', een vierjarig (pilot-)project voor kerk en academie rond alternatieve vormen van kerk-zijn in de stad. Het project om zowel in de praktijk als in theoretische reflectie te onderzoeken hoe een missionaire, creatieve, op de stad gerichte dienstbare heroriëntatie van een gemeente eruit kan zien, kadert qua intentie in een kerk-innovatieve tendens die zich in meerdere landen laat zien en wil een leerwerksgemeenschap voor pastores, onderzoekers, studenten en betrokken kerkmensen zijn en dat over de taalgrenzen heen. De FPTR hoopt de VPKB van dienst te zijn met kennisontwikkeling over kerkinnovatie en nieuwe ontwikkelingen in het stedelijk pastoraat, met stages stadsgericht werk in de pastorale master, met het aanbod van werkplek en (post-master) begeleiding van proponenten die kiezen voor stadsgericht werk en tenslotte met een nieuwe (post-master) opleiding *chaplaincy*.

Eerder al, in september 2021, was de sectie Praktische Theologie begonnen met een proefproject waarbij zij studenten die VPKB-predikant wensen te worden daarin begeleidt, deze begeleiding vervolgens - uiteraard in samenwerking met de Commissie van Toelating - tijdens het proponenterschap voortzet om de betrokkene ook na diens bevestiging als predikant - uiteraard in samenwerking met de Commissie van Opvolging - nog 3 tot 5 jaar te volgen. Voor dit proefproject werd een hele reeks competenties, vereisten en te vervullen doelen opgesteld voor tijdens respectievelijk de studietijd, het proponenterschap en de eerste ambtsjaren.

Aan VPKB-kant zijn de Coördinator Ambten, de Verantwoordelijke Ambten, de Verantwoordelijke Vorming, alsook de vicevoorzitter Nederlandstalig en de voorzitter van de Synodale Raad hierbij betrokken.

Het is zeker de intentie om de FUTP tot eenzelfde type proefproject te stimuleren. Echter, anders dan de FPTR ontbeert de FUTP een door een hoogleraar beklede leerstoel Praktische Theologie, een ernstige lacune waaraan de Synodale Raad zich al jaren ergert. In de verslagperiode vonden meerdere gesprekken plaats met de Faculteit(en) en werd het belang van een heldere lange termijnstrategie benadrukt. In dat kader uitte de FUTP de wens om een bijkomende betaalde post toegekend te krijgen om daarmee een leerstoel Praktische Theologie te kunnen oprichten, met de afspraak dat de VPKB betrokken wordt bij het opstellen van de profielschets en bij de selectie- en aanwervingsprocedure van de hoogleraar.

In het besef dat het besluit om al dan niet op dit verzoek in te gaan uiteindelijk de Synodevergadering toekomt, is hierover binnen de Synodale Raad intens gedebatteerd, waarbij volgende elementen naar boven kwamen.

Er wordt door beide decanen en heel wat anderen hard gewerkt en er heerst een nieuwe dynamiek met veel loyaliteit en wederzijdse solidariteit tussen de FPTR en FUTP, met de wil om de kerk ten dienste te zijn.

Beide Faculteiten staan onder druk, beschikken over weinig geldelijke middelen, hebben binnen de academische wereld een imago hoog te houden, zijn afhankelijk van overheidssubsidiëring en moeten daardoor aan door derden opgelegde eisen voldoen. Dat alles dreigt ertoe te leiden dat men in een voortdurende overlevingsmodus gevangen zit en veel tijd en energie moet steken in het vervullen van randvoorwaarden.

Mede dankzij een ontvangen legaat heeft de VPKB de laatste jaren veel geld geïnvesteerd in beide Faculteiten, m.n. wat betreft de infrastructuur voor afstandsonderwijs, maar kan dat onmogelijk op eenzelfde niveau aanhouden.

Wanneer het gaat om een toekomstperspectief voor 'onze' Faculteiten moet de vraag gesteld moet worden of er niet ernstiger moet worden gezocht naar concrete samenwerking met anderen. Een academische studie theologie bestaat zeker in de beginjaren voor een deel uit het verwerven van kennis en kunde die weinig met theologische stellingname te maken heeft, zoals bijvoorbeeld het leren van de Bijbelse grondtalen en het verwerven van psychologisch inzicht. In plaats van dat de FUTP en FPTR daar elk zelf in zouden willen blijven voorzien, moet er een win-winsituatie met een derde partij te vinden zijn.

Louter vanuit het perspectief van de VPKB gezien zou op termijn zelfs overwogen kunnen worden om de bestaande structuur om te vormen in de richting van een seminarie.

In de overtuiging dat gezien de goede verstandhouding tussen Faculteit(en) en kerk onze geuite opmerkingen door de FPTR en FUTP serieus genomen worden en wij ook in moeilijke tijden met elkaar in gesprek blijven en wederzijds zullen blijven zoeken naar mogelijkheden elkaar in onze onderscheiden opdracht te steunen, legt de Synodale Raad onderstaand voorstel van besluit aan de Synodevergadering voor.

Tot nu toe garandeerde de VPKB de Faculteit(en) vier betaalde plaatsen (om historische redenen: één aan FR-kant en drie aan NL-kant). Een vijfde plaats is voor de Synodale Raad niet ondenkbaar, mits dit een tijdelijke en transitie maatregel zou zijn voor een periode van twee à drie jaar waarin toegewerkt wordt naar een gelijke verdeling van 2 betaalde plaatsen per Faculteit, keurig verdeeld door de overkoepelende vzw.

VOORSTEL VAN BESLUIT

De Synodevergadering 2022 besluit om als tijdelijke en transitie maatregel voor een periode van maximaal drie jaar een extra betaalde plaats toe te kennen aan de overkoepelende vzw van de FPTR en FUTP, die binnen deze tijdspanne moet toewerken naar een gelijke verdeling van 2 betaalde plaatsen per Faculteit.

3. COÖRDINATIES

3.1. Coördinaties - Coördinatie Ambten

3.1.1 Coördinaties - Coördinatie Ambten – Coördinatrice Franstalig

Ruim 9 jaar en op voortreffelijke wijze was ds. Laurence Flachon de Coördinatrice Ambten (FR). Op de synodevergadering van november 2021 kon geen opvolg(st)er ter verkiezing worden voorgedragen. Daarop besloot de Synodale Raad begin 2022 om ds. Priscille Djomhoué te verzoeken om deze belangrijke functie ad interim op te willen nemen, een verzoek dat zij met overtuiging aanvaardde.

De Synodale Raad wenst aan de Synodevergadering 2022 ds. Priscille Djomhoué ter verkiezing voor te stellen als Coördinatrice Ambten voor een regulier mandaat van vier jaar.

3.1.2 Coördinaties - Coördinatie Ambten – beleid t.a.v. het predikantencorps

Sinds november 2017 is er met de herstructurering van de Coördinatie Ambten veel gedaan aan een betere omkadering van het predikantencorps. Naar mening van de Synodale Raad is het nu tijd voor een volgende stap. Er zijn enorme verschillen in materiële arbeidsvoorwaarden tussen predikanten, met soms schrijnende situaties waarin meerderen de zogeheten (formeel vastgestelde) armoedegrens benaderen. Deze scheve toestand moet worden aangepakt om uit te komen bij gelijkwaardige verloning. Dat staat echter niet als geïsoleerd doel op zichzelf, maar raakt aan de toekomstvisie voor onze kerk en aan talloze aspecten van ons functioneren. In sommige armlastige lokale kerken bijvoorbeeld en m.n. in erg kleine kerkgemeenschappen zien predikanten vrijwel geheel af van de vergoedingen waarop zij volgens de Kerkorde recht hebben. Daarmee zit de materiële leefbaarheid van een predikantswedde (incl. vergoedingen) direct gekoppeld aan de levensvatbaarheid van kerkgemeenten (zie eerder in dit verslag, punt 2.4.2.)

Gelijkwaardige verloning betekent gelijkwaardig loon voor gelijkwaardige werklast en impliceert dus gelijkwaardige takenpakketten. Dit zal, zo menen wij, zowel de arbeidsvreugde en het welbevinden van de predikanten als de dynamiek in en het functioneren van onze VPKB ten goede komen. Daarbij moeten we ons bewust zijn van de huidige zwakte van onze Kerk, ook in haar presbytero-synodaal functioneren. Op papier en formeel is dat doorgaans nog wel in orde, in de praktijk wordt meer dan eens om de institutionele continuïteit te kunnen garanderen gebruik gemaakt van kunst- en vliegwerk. Dit om maar te zeggen dat misschien de tijd gekomen is te discussiëren over een paar grondige wijzigingen in onze kerkelijke structuur en onze wijze van kerkelijk functioneren.

Het vereist echter een omdenken en een ommezwaai. Indien wij als VPKB de weg willen inslaan naar zowel een betere als meer rechtvaardige situatie, moeten er in een eerste fase twee stappen worden gezet.

Allereerst zal al het VPKB-werk in kaart moeten worden gebracht: het pastorale en andere werk in onze lokale kerken en op andere kerkplekken, het werk op districts- en nationaal niveau, dat van onze werkgroepen en commissies en tenslotte ook de VPKB-arbeid in de ARPEE-commissies. Al die taken moeten naar werklust worden gekwalificeerd.

Vervolgens betekent het dat er meer centrale aansturing zal moeten komen in het verdelen van de taken en het opzetten van samenwerkingsclusters van zowel kerkgemeenten als predikanten. Zonder die bevoegdheid is het onmogelijk om met recht te spreken van 'beleid'.

In de verslagperiode wijdde de Synodale Raad meerdere buitengewone vergaderingen aan een diepgaande gedachtewisseling over personeelsbeleid. Mede doordat het raakt aan zoveel facetten van ons kerkzijn zijn we daarmee nog niet klaar. Wel is het onze wens om ten laatste eind 2022 en in de gehele breedte van de VPKB een gedetailleerd beleidsplan rond te sturen dat, wellicht met meerdere voorstellen van besluit, de gebruikelijke weg volgt en als discussiestuk achtereenvolgens ter tafel komt op kerkenraadszittingen en districtsvergaderingen om uiteindelijk - vergezeld van alle commentaar, opmerkingen enz. - het onderwerp te zijn van een debat op een daartoe samengeroepen buitengewone synodevergadering.

VOORSTEL VAN BESLUIT

De Synodevergadering 2022 besluit om de Synodale Raad op te dragen om in de maand mei van 2023 een extra en thematische synodevergadering te organiseren waarop wordt gedebatteerd over een door de Synodale Raad gepresenteerd gedetailleerd beleidsplan, dat voor 1 januari 2023 wordt verspreid in de breedte van de VPKB.

3.1.3 Coördinaties - Coördinatie Ambten – Overeenkomst arbeidsvoorwaarden

Artikel 10.4/3 van de Kerkorde vermeldt gedetailleerd (in een tiental punten) op welke vergoedingen dienstdoende predikanten recht hebben. Mocht een dienstdoende predikant afzien van een of meerdere vergoedingen, is het van belang om in de schriftelijke legger waarin men de rechten van de predikant(e) vastlegt, ook dat uiterst concreet en expliciet te vermelden.

VOORSTEL VAN BESLUIT

De Synodevergadering 2022 besluit dat de schriftelijke legger waarin men de rechten van de predikant(e) vastlegt, desgevallend ook expliciet moet vermelden op welke vergoedingen de predikant(e) geen aanspraak wenst te maken.

3.1.4 Coördinaties - Coördinatie Ambten – Supervisie

Al jarenlang genieten we aan Nederlandstalige kant van het voorrecht in ds. Petra Schipper een professioneel opgeleid supervisor te hebben. Aan Franstalige kant waar het ontbreken van dit aspect van omkadering als een groot gemis wordt ervaren, werd begin 2022 door de Commissie van Opvolging per regio een lijst van externe supervisors gemaakt, vooral mensen uit de Rooms-katholieke wereld die derhalve de kerkelijke wereld kennen, maar die niet per se gelinkt zijn aan onze VPKB.

3.1.5 Coördinaties - Coördinatie Ambten – Kerkelijk Examen, inhoud en opzet

In de verslagperiode werd het kerkelijk examen naar inhoud en opzet vernieuwd, een actualisatie waarmee meteen ook een einde werd gesteld aan het decennialange onevenwicht in zwaarte tussen het examen aan FR- en NL- kant.

Ook werden de principes voor de samenstelling van het team van examinatoren vastgelegd. Die équipe bestaat nu uit de voorzitter van de Synodale Raad (stemrecht), een door hem gekozen wijze (stemrecht), de Verantwoordelijke Ambten van de betreffende taalrol (stemrecht) en een lid van de Commissie van Toelating (adviserende stem).

3.1.6 Coördinaties - Coördinatie Ambten – Mutaties betreffende het docentencorps van de FPG en personeelsleden actief in de administratie van de VPKB, in het predikantencorps, betreffende kerkelijk werkers, jeugdwerkondersteuner, late roepingen, proponenten en student-opdrachthouders (juli 2020 – juni 2022)

a. Aanstellingen

- Op 31.03.2021 kon Khaoula El Mounkad als nationaal diaken aangesteld worden op het synodebureau. Zij is de receptioniste en eerste aanspreekpunt op het bureau.
- Op 01.10.2021 is mevrouw Jozefien Blommaert van start gegaan als museummedewerker in Horebeke.

b. Inzegeningen en/of bevestigingen van predikanten

- Begin augustus 2020 werd dhr. Noël Byiringiro verkozen in de gemeente Frameries. De inzegening en bevestiging te Frameries vond plaats op 30 mei 2021.
- Na een succesvolle afronding van zijn proponenterschap aldaar, vond de inzegening en bevestiging van dhr. Frédéric Teule te Dour plaats op 16 mei 2021.
- Proponent mw. Heleen Ransijn werd op 12 september 2021 ingezegend tot predikant en vervolgens bevestigd tot gemeentepredikant van de William Tyndale - Silo - gemeente te Vilvoorde. Op het moment van schrijven bereidt zij zich voor om de overstap te maken naar het stadspredikantschap te Gent.
- Ds. Priscille Djomhoué werd beroepen door de gemeente Gembloux en daar op zondag 26 september 2021 bevestigd.
- Dhr. Maximin Tapoko rondde op 28.02.2021 zijn proponenterschap af en werd beroepbaar verklaard. Nadat de proponent werd verkozen tot predikant van de gemeente Dinant-Morville, werd hij op 17 oktober 2021 ingezegend en bevestigd.
- Dhr. Emmanuel Byiringiro werd verkozen voor het ambt van diaken met bijzondere opdracht in het district. Op 26 september 2021 werd hij te Bergen-Centrum bevestigd als diaken met bijzondere opdracht.
- Dhr. Pierre Bouillon werd verkozen voor het ambt van diaken met bijzondere opdracht in Komen, overeenkomstig de met het district vastgestelde taakomschrijving. De bevestiging van de diaken met bijzondere opdracht vond plaats op 12 september 2021 in Komen.
- Ds. Rob Koreneef aanvaardde het beroep van de gemeente Ronse en ging er per 01 juli 2021 aan het werk. De bevestiging van ds. Rob Koreneef te Ronse vond plaats op 12 september 2021.
- Ds. Grégory Tassioullis, predikant te Ans-Allieur, aanvaardde het beroep dat de gemeente Flémalle op hem uitbracht. De feestelijke eredienst te Flémalle met bevestiging van de nieuwe predikant vond plaats op 13.03.2022.
- Op 08 mei 2022 vond de inzegening en bevestiging van de studentopdrachthouder dhr. Rémy Paquet plaats in de VPKB-kerk van Amay.
- De VPKB-gemeente Kortrijk bracht een beroep uit op ds. Peter Smits. De dominee nam op 01.07.2022 afscheid zijn toenmalige kerkgemeente Dendermonde en verhuisde naar Kortrijk.
- Dominee Eefje van der Linden aanvaardde het beroep van de Rabot-kerk, de kerkgemeente Gent-Noord. Zij zal haar werkzaamheden als gemeentepredikant op 1 november 2022 aanvangen, nadat zij eerst haar taak als Verantwoordelijke Vorming zo goed mogelijk afrondt.
- Ds. Andreas Berg werd op 19 juni 2022 met een grote meerderheid verkozen in de VPKB-gemeente Neu-Moresnet.

Zoals gebruikelijk bevinden alle nieuwbenoemde predikanten van buiten de VPKB zich in een twee jaar durende integratieperiode. Na positieve evaluatie kunnen zij daarna bevestigd worden.

c. Proponenten/Student-opdrachthouders

- Dhr. Florian Gonzalez begon 6 september 2020 als studentopdrachthouder te Glabecq.
- Na zijn kerkelijk examen kon de kandidaat dhr. Carl-André Spillmann met ingang van 1 september 2021 in de kerkgemeente van Brussel Botanique beginnen aan zijn proponenterschap, dat op 01 maart 2022 in de gemeente te Charleroi werd voortgezet.
- Na het volbrengen van de studie behorend bij het traject 'late roeping' begon dhr. Ernst van Velzen op 1 september 2021 met een één jaar durend en alternatief vormgegeven proponenterschap in o.m. de gemeente Mechelen-Zuid.

- Dhr. David Moulinasse startte op 01.01.2022 het eerste deel van zijn proponentschap te Bergen. Vanaf 1 september 2022 ontvangt de kerk van Clabecq hem voor het tweede deel van zijn proponentschap.
- Dhr. Yann Gabel begon een studentopdrachthouderschap te Ans-Alleur op 01.02.2022.
- Na het eerste deel te hebben volbracht te Liège-Marcellis, begon dhr. François Choquet op 1 maart 2022 in Jemappes aan het tweede deel van zijn proponentschap.
- Dhr. Nicolas Madrid was achtereenvolgens studentopdrachthouder te Frameries, proponent te Fontaine L'Évêque, La Louvière en Marchienne-au-Pont. Op het moment van schrijven is nog niet duidelijk wat het vervoltraject zal zijn.

Naar het besluit van de Synodevergadering 2021, zullen de proponenten, indien zij beroepbaar verklaard en beroepen worden (op dit moment bevindt het merendeel zich nog in de laatste maanden van hun proponentschap), gemeenschappelijk worden ingezegend tijdens een nationale viering.

d. Validering integratieperiode

- Op basis van het positieve advies van de commissie van Toelating/NL-talige sectie besloot de Synodale Raad in zijn vergadering van 24.06.2020 om de tweejarige integratieperiode van ds. Bert Dicou te valideren.
- De Synodale Raad besloot op haar vergadering van 19.01.2022 op advies van de Commissie van Toelating de tweejarige integratieperiode van ds. Marieke den Hartog te valideren.
- De Commissie van Toelating/FR-talige sectie gaf zijn positief advies om de integratieperiode van ds. David McCarthy te valideren. De Synodale Raad volgde dit advies tijdens haar vergadering van 16.02.2022.
- Hetzelfde besluit nam de Synodale Raad op aanbeveling van de commissie van Toelating/FR-talige sectie op 16.03.2022 m.b.t. ds. Eric Foggit.

e. Beroepbaar

- Nadat hij eerder dat jaar het kerkelijk examen met succes aflegde, verklaarde de Synodale Raad op 21.10.2020 ds. Marius Kramer beroepbaar.

f. Einde opdracht

- De Synodale Raad besliste tijdens haar vergadering van 23.09.2020 om de integratieperiode van ds. Henk ten Brinke, predikant te La Louvière, niet te valideren. Alvorens de gemeente te La Louvière te was hij predikant van de gemeente te Elsene (Marsveldstraat).
- De Synodale Raad stelde per 01.12.2020 een einde aan het VPKB-predikantschap van ds. Jean-Lesort Louck Talom.
- De Synodale Raad verleende begin 2022 eervol ontslag aan ds. Nicolas Seger en trok per 31 januari 2022 diens benoeming als predikant van de gemeente Courcelles en als Verantwoordelijke Vorming FR (halftijds) in.
- In juni 2022 maakte ds. Eleonora Hof de keuze niet langer predikante te blijven van de gemeente Ieper en professioneel actief te worden op een werkterrein buiten de VPKB en zich toe te leggen op pastorale assistentie in de zorgsector.
- Ds. Barry Kriekaard (Antwerpen-Oost) ontving en aanvaardde een beroep van de Protestantse wijkgemeente Vierhoven te Delft (Nederland), alwaar hij op 1 september a.s. hoopt te kunnen beginnen.

g. Pensionering

- Na 41 jaar dienst als de secretaresse van de voorzitter van de Synodale Raad, ging mw. Bea Baetens op 31 oktober 2020 met vervroegd pensioen.
- Mw. Christine van Belle werkte meer dan 40 jaar als secretaresse voor het onderwijs. Op 31.05.2021 ging ze met pensioen.
- Op 03 oktober 2021 werd in Flémalle het emeritaat gevierd van ds. Léonard Rwanyindo.
- Sinds 01 oktober 2021 is ds. Elly Bouman, predikante te Roeselare, officieel met emeritaat.

- Ds. Joyeuse Mukakabera, predikante te Pâturages, ging per 01.03.2022 met emeritaat.
- Ds. Marc Loos, predikant te Gent Noord, ging per 01.04.2022 met emeritaat.

De Synodale Raad wenst bovenstaande predikanten een goede pensioentijd toe.

h. Overlijdens

Tijdens de vernoemde verslagperiode waren er volgende overlijdens:

- Ds. Johanna Vogel overleed op 16 juli 2020 te Utrecht. Zij werd 96 jaar. Ds. Vogel was achtereenvolgens als jeugdpredikante te Antwerpen (1956-1962), predikante te Brasschaat (1963-1978) en predikante van de Nederlandse Kerk Londen (GB) (1978-1987).
- Ds. Yves Jonas overleed op 6 augustus 2020 in zijn 81ste jaar. Ds. Jonas bediende achtereenvolgens de gemeenten La Louvière - Farciennes (1971 – 1978), Petit-Wasmes (1984 – 1986), Fontaine-l'Évêque (1987 – 1988), Liège Lambert-le-Bègue (1988 – 2005). Daarnaast stond hij in het godsdienstonderwijs.
- Ds. Martinus Johannes Beukenhorst overleden op 6 augustus 2020 op 90-jarige leeftijd. Ds. Beukenhorst bediende achtereenvolgens de gemeenten te Brussel-Belliard (1954 – 1955), Antwerpen-Lange Winkelstraat (1955 – 1957), Ronse (1957 – 1962), Dendermonde (1962 – 1969), Brussel-Laken (1969 – 1985).
- Van 1985 tot 1992 was hij Synodevoorzitter van de Verenigde Protestantse Kerk in België.
- Ds. Pierre Tourne overleed op 19 augustus 2020 op 92-jarige leeftijd. Ds. Tourne was bediende de gemeente te Courcelles-Gosselies, daarna in Herstal voordat hij verschillende gemeenten in Frankrijk ging dienen.
- Ds. Florent Spits overleed op 18 september 2020 in Saint-Remy op 73-jarige leeftijd. Ds. Spits bediende de gemeente van Blegny van 2001 tot 2015 als predikant in vrijwillig samenwerkingsverband (vrijwilliger).
- Ds. Jürgen Ullmann overleed op 10 december 2020. Ds. Ullmann bediende de gemeente van Eupen van 1990 tot 2004 als predikant. Daarna was Ds. Ullmann leerkracht protestants godsdienstonderwijs.
- Ds. Daniel Cambier overleed op 31 maart 2021, te Bergen, op 77-jarige leeftijd. De predikant diende achtereenvolgens als suffragant de volgende gemeenten: Komen (30.09.1987 - 31.12.1987), Frameries (01.01.1988 - 30.09.1988), Pâturages (01.10.1988 - 31.08.1989) en als dominee de gemeente van Boussu (01.09.1989 - 01.05.2009).
- Ds. Jean Lieutenant overleed op 30 mei 2021, in Petit-Rechain, op 92-jarige leeftijd. De dominee diende achtereenvolgens de gemeenten van Jumet en Ransart 1962 - 1966, Jemappes en Quaregnon 1973 – 1984, Watermaal-Bosvoorde 1984 - 1994. Hij was ook jeugdanimator van de ERB van 1966 tot 1973.
- Ds. Frans Blokland overleed op 30 juni 2021 te Oostende. Ds. Frans bediende achtereenvolgens de gemeenten te Aalst (1977 – 1985) en Oostende (1985 – 2015). Daarnaast stond hij in het godsdienstonderwijs.
- Prof. dr. Johannes (Hans) Pasveer overleed op 16 augustus 2021. Prof. Dr. Pasveer diende als gemeentepredikant (Protestantse Kerk Nederland) en van 1989 tot 1996 als hoogleraar Praktische Theologie aan onze Brusselse Faculteit.
- Ds. Michèle Bouquelon - Sourisseau overleed op 22 november 2021, in La Rochelle. Michèle Bouquelon - Sourisseau was predikante in Brussel-Botanique, voordat zij de gemeenten van het Pays de Montbéliard ging dienen en met enthousiasme de kleine protestantse gemeente van het Ile de Ré bleef dienen, ook na haar pensionering.
- Ds. Jean-Luc Wrincq overleed op 14 december 2021. Hij studeerde theologie aan de *Faculté Universitaire Théologie Protestante* te Brussel van 1969 tot 1973 en promoveerde nadien tot doctor in de theologie. Daarna werkte hij voor een zorgverzekeraar waar hij carrière maakte. Na een verblijf in Siegburg, Duitsland, werd hij vanaf 1976 predikant van de Protestantse Kerk van Verviers Hodimont en was ook actief in het godsdienstonderwijs.
- Op 16 november 2021 overleed ds. David Nseyi Dilouambaka op 72-jarige leeftijd te Brussel. Ds. Dilouambaka was predikant in Comines (1996 - 2005) en in Seraing (2005 - 2016). Hij was recentelijk gepensioneerd.

- Ds. Jeanne Gotteland overleed op 19 januari 2022 in Willancourt op 90-jarige leeftijd. Zij is predikante in Brussel geweest (Botanique en Boitsfort). Ds. Gotteland was sterk betrokken bij de Kerk, in het bijzonder bij de Commissie Kerk en Wereld, *Solidarité Protestante* en het redactiecomité van het maandblad *Mosaïque*.
- Ds. Prof. André Lacocque overleed op 28.01.2022 in Chicago en wel op de leeftijd van 94 jaar. Hij was docent godsdienstonderwijs. In 1957 werd hij hoogleraar Oude Testament aan de Theologische Faculteit te Brussel en bleef dit tot 1969. In 1969 verhuisde hij naar Chicago waar hij de leerstoel Oude Testament bekleedde aan het *Chicago Theological Seminary* tot aan zijn pensionering in 1992. Hij was een begaafd theoloog en exegeet en publiceerde talrijke werken.
- Ds. Jean Houlmann overleed op 5 februari 2022 op de leeftijd van 92 jaar. De dominee, van Zwitserse afkomst, diende de gemeenten van La Louvière en Luik Lambert-le-Bègue, gemeenten waarmee hij ook na zijn terugkeer naar Zwitserland contact bleef houden.
- Ds. Adriaan H.B. Breukelaar, emeritus-predikant binnen de PKN, overleed onverwacht op 25 februari 2022 en dit op 63-jarige leeftijd. Van 2014 tot 2017 was hij als gemeentepredikant van de Verenigde Protestantse Kerk in België verbonden aan de gemeente Ieper. Daarna was hij werkzaam voor het Dienstencentrum van de PKN in Utrecht.
- Ds. Michel De Bock overleed op 12 juli 2022. Hij werd 73 jaar. Dominee De Bock diende de gemeenten van Farciennes, La Louvière en Courcelles. Hij was zeer betrokken bij de jongerenwerking van het district West-Henegouwen–Namen–Luxemburg, was animator bij de regionale jeugdgroep en organiseerde diverse activiteiten, waaronder talrijke kampen.

3.2 Coördinaties – Coördinatie Bezinning & Dialoog

Naast het feit dat de Werkgroep Kerk in de Samenleving (KidS) de Synodale Raad en zijn voorzitter wederom op de achtergrond fantastisch ondersteunde bij vraagstukken waar de VPKB om stellingname werd verzocht, alsook de eerdergenoemde 'Klimaatbrochure' vervaardigde (zie bij 1.1.), stelde zij een brochure samen over racisme om onze gemeenten en andere kerkplekken aan te zetten tot gesprekken over de relatie tussen ons christelijk geloof en zaken als racisme, discriminatie en vooroordelen.

Verder moet gemeld worden dat de VPKB liefst drie jaar achtereen (2019-2021) het voorzitterschap en het secretariaat van het Overlegorgaan van Christelijke Kerken in België (OCKB) waarnam.

3.3 Coördinaties – Coördinatie Kerk & Wereld

De commissie Kerk & Wereld zette zich ten volle in om - met een jaar vertraging wegens de pandemie - het jubileum van 100 jaar missionaire partnerrelatie tussen l'Église Presbytérienne au Rwanda (EPR) en de VPKB de gepaste aandacht te verlenen, met o.m. de uitgave van een brochure over de geschiedenis en de huidige relaties tussen de EPR en de VPKB.

Het district OHNL dat instond voor de organisatie van ProFEST 2022 ging welwillend in op het verzoek van de commissie om de relatie met onze zusterkerk in Rwanda voor te behouden als thema voor de Algemene Kerkvergadering/ProFEST van dat jaar.

3.4 Coördinaties – Coördinatie Administratie & Financiën–Actualisering Constitutie, Kerkorde & Gewoonteregels

Dankzij noeste arbeid slaagde de Werkgroep Constitutie & Kerkorde er niet enkel in om in functie van alle recent genomen Synodebesluiten de Constitutie & Kerkorde bij te werken, zij wist ook het lijvige derde deel van onze kerkelijke reglementen te actualiseren, dat tevens een andere naam kreeg en nu (weer) Gewoonteregels heet.

Tijdens de verslagperiode klonk van verschillende kanten de wens om een samenvatting van Constitutie en Kerkorde te ontvangen, waarmee telkens bedoeld wordt op een samenvatting vanuit een welbepaald perspectief, voor bepaalde functies of aspecten. Daarop kon nog niet worden ingegaan.

4. ADMINISTRATIEVE RAAD VAN DE PROTESTANTS-EVANGELISCHE EREDIENST (ARPEE)

4.1 ARPEE – Rechtspersoonlijkheid

De VPKB noch de ARPEE bezit rechtspersoonlijkheid. De Synodevergadering van november 2021 mandateerde de Synodale Raad om samen met de Federale Synode een tekst uit te werken die in november 2022 aan de respectievelijke synodevergaderingen ter stemming wordt voorgelegd.

Dat gebeurt concreet door de Synodevergadering twee documenten voor te leggen vergezeld van het voorstel om de huidige statuten van de vzw van de ARPEE te aanvaarden als huishoudelijk reglement van de ARPEE en de vzw-statuten toe te voegen. Beide documenten worden in de loop van de maand september afzonderlijk verzonden.

VOORSTEL VAN BESLUIT

De Synodevergadering 2022 besluit om in afwachting van een eventueel later volgende toekenning van rechtspersoonlijkheid aan de erkende erediensten, de ARPEE om te vormen tot een vzw., dit met als enig doel daarmee het nijpende probleem van het ontbreken van een rechtspersoonlijkheid te regelen.

Zij aanvaardt daartoe de haar gepresenteerde statuten van de ARPEE-vzw en aanvaardt de tot nu toe geldende statuten van de vzw van de ARPEE voortaan als huishoudelijk reglement van de ARPEE.

4.2 ARPEE – Wetgevingen van en relaties met de burgerlijke overheden

In de verslagperiode, rond de tijd dat de spanningen tussen het representatief orgaan van de Islamitische eredienst en de dienstdoende Minister van Justitie hoog opliepen, gaf de laatste publiekelijk aan na te denken over een volledige regionalisering van de bevoegdheden m.b.t. erkende erediensten. Dat gaat niet zomaar, vereist een nieuwe staatshervorming en gaat aanzienlijk verder dan de huidige situatie die gebaseerd is op de staatshervorming van 2001 waarbij slechts bepaalde bevoegdheden m.b.t. de erediensten werden geregionaliseerd.

Intussen werkten twee van de Gewesten eigen wetgeving uit. In november 2021 verscheen het Erkenningsdecreet lokale geloofsgemeenschappen Vlaamse Gemeenschap en het Brussels Hoofdstedelijk Parlement vaardigde in januari 2022 een Ordonnantie uit. De totstandkoming van beide werd door de hoofden van de erkende erediensten nauwlettend gevolgd, waarbij gezamenlijk lijsten met amendementen werden ingediend. In het Vlaams Parlement volgde een hoorzitting. Uiteindelijk geraakte het Vlaamse decreet slechts in sterk afgezwakte vorm gestemd, maar kent nog steeds onaangename aspecten. De Brusselse Ordonnantie kan als redelijk worden bestempeld.

Wat de erkenningsaanvragen betreft liggen de zaken in het Vlaams Gewest helder, het Brussels Hoofdstedelijk Gewest hernam eind 2021 de verwerking van erkenningsaanvragen, het Waalse Gewest is onnavolgbaar en stremt volledig in orde zijnde dossiers zoals dat van de VPKB-gemeente Ans-Allieur.

De hoofden van de erkende erediensten bereidden zich in de verslagperiode voor op mogelijke toekomstige voorstellen tot wijziging van het Franstalig onderwijs en willen vermijden dat na 2024 de godsdienstlessen op school nog meer zouden worden ingekrompen.

Aangezien de gevangenis capaciteit in deze jaren wordt verhoogd van 10.000 naar 14.000 gedetineerden, pleitten beide covoorzitters van de ARPEE op de Dialoograad (halfjaarlijks overleg met de Premier en de Minister van Justitie) om uitbreiding van het contingent aalmoezeniers in de gesloten instellingen. Bij de Minister van Defensie en bij de top van de Belgische strijdkrachten werd dan weer gemotiveerd om uitbreiding van het legeraalmoezenierschap verzocht.

4.3 ARPEE – Rechtszaken tegen burgerlijke overheden

Op het moment van schrijven lopen er enkele door de VPKB aangespannen rechtszaken, een tegen de Vlaamse Overheid en een tegen het Brussels Hoofdstedelijk Gewest. De hieraan verbonden kosten worden gedragen door de (gehele) ARPEE.

Kort gezegd draait het steeds om de vraag of pastorieën al dan niet (nog steeds) vrijgesteld zouden worden van het betalen van onroerende voorheffing. Zowel de wetgeving als de interpretatie ervan werden gewijzigd in beide voornoemde Gewesten, waarbij de vrijstelling van onroerende voorheffing telkens beperkt wordt tot de plaats van de eredienst (kerkgebouw). Er werd door de VPKB (in de rechtspersoonlijkheid van Uniprobél vzw) een dossier neergelegd bij het Grondwettelijk Hof.

4.4 ARPEE – Affiliatieovereenkomsten, te herbekijken

Artikel 40 van de Constitutie en Kerkorde beschrijft dat affiliatie een bijzonder statuut is dat door de Synodevergadering slechts bij uitzondering wordt toegekend en dat enkel indien er dwingende redenen zijn die een lokale kerkgemeente een gewone toetreding (als lidkerk) belemmeren.

Het is overduidelijk dat de toekenning van affiliatie een verlegenheidsoplossing is en nooit is bedoeld als een eeuwigdurende status. Geaffilieerde kerken doen beroep op en profiteren mee van allerlei VPKB-voorzieningen, dragen echter niet bij aan de districtscibel, maar afhankelijk van zonder of met overheidserkenning (erkende predikantsplaats) betalen zij slechts respectievelijk € 80,00 of € 800,00 per jaar aan de VPKB.

De Synodale Raad verzocht in 2021 alle districtsbesturen om alle affiliaties onder de loep te nemen met de vraag om te onderzoeken of het argument dat destijds leidde tot het aangaan van deze vorm van relatie met de VPKB nog steeds van kracht is en of de betreffende kerkgemeenten geen volwaardig lidkerk van de VPKB kunnen worden.

4.5 ARPEE – Administratieve Overeenkomsten, te beëindigen

Een administratieve overeenkomst is een ondertekende overeenkomst tussen de VPKB en een individuele kerkgemeente die losstaat van enige denominatie of kerkverband.

De voorbije jaren (2019-2021) bleek meermaals dat de VPKB van overheidswege verantwoordelijk wordt gehouden voor problemen in kerkgemeenten met een administratieve overeenkomst of voor door de deze kerkgemeenschappen ondernomen acties.

In november 2021 en op voorstel van de Synodale Raad besloot de Synodevergadering met overgrote meerderheid (één onthouding) om per 31 december 2021 geen nieuwe administratieve overeenkomsten meer aan te gaan. Gezien het feit dat de Synodevergadering en zonder enige inhoudelijke discussie duidelijk te kennen gaf de argumenten en zorgen van de Synodale Raad te delen, wil de Synodale Raad een stap verder gaan en de Synodevergadering verzoeken om het statuut van administratieve overeenkomst te schrappen.

Het statuut werd in het leven geroepen voordat de ARPEE bestond, is nu irrelevant en levert slechts gevaar op. Gezien de steeds complexer wordende wetgeving en gezien het feit dat de VPKB niet de minste controle of invloed heeft op gemeenten met een administratieve overeenkomst, wenst de Synodale Raad de lopende administratieve overeenkomsten voor 31 december 2022 te melden dat zij de overeenkomst per 1 juli 2023 opzegt. Net als zich anmeldende nieuwe kerkgemeenten, zouden de 13 kerken die momenteel een administratieve overeenkomst met de VPKB hebben moeten worden uitgedaagd om over hun identiteit na te denken en voor de keuze gesteld moeten worden om (1) aan te sluiten bij een denominatie van de Federale Synode, of (2) aan te sluiten bij een partnerkerk van de VPKB, of (3) voor een affiliatie met de VPKB (district) te kiezen, of (4) de weg in te slaan naar volledig VPKB-lidmaatschap. Bij weigering van één van deze 4 pistes, vallen de betreffende kerken uit de ARPEE.

VOORSTEL VAN BESLUIT

De Synodevergadering 2022 besluit om per 1 juli 2023 alle administratieve overeenkomsten op te zeggen en mandateert de synodale raad om de Kerkorde aan te passen.

VOORSTEL VAN BESLUIT

De Synodevergadering 2022 neemt akte van bovenstaand document en dankt de Synodale Raad voor het verrichte werk.